

เสฏฐัตถิต

ในตัทธิตนี้มีปัจจัย ๕ ตัว คือ ตร, ตม, อียิสสก, อีย, อิฏจ
ปัจจัยทั้ง ๕ ตัวนี้ ลงหลังคุณนาม ใช้แสดงคุณนามชั้นวิเสส และ
ชั้นอติวิเสส

ปัจจัยที่ลงในคุณนามชั้นวิเสส ๓ ตัว คือ ตร, อียิสสก, อีย
แปลว่ากว่า

ตร ปัจจัย

สพฺเพ อิเม ปาปา, อยมิเมสํ วิเสเสน ปาโปติ ปาปตรโ (ชโน)
(อ.ชน ท. เหล่านี้ ทั้งปวง เป็นบาป, อ.ชน นี้ เป็นบาป โดยเฉพาะ กว่า
ชน ท. เหล่านี้ เพราะเหตุนั้น อ.ชน นี้ ชื่อว่า ปาปตระ)

สพฺเพ อิเม ปณฺฑิตา, อยมิเมสํ วิเสเสน ปณฺฑิตโตติ ปณฺฑิตตโร
(ชโน)
(อ.ชน ท. เหล่านี้ ทั้งปวง เป็นบัณฑิต อ.ชน นี้ เป็นบัณฑิต โดยเฉพาะ
กว่าชน ท. เหล่านี้ เพราะเหตุนั้น อ.ชน นี้ ชื่อว่า ปณฺฑิตตระ)

อีย ปัจจัย

สพฺเพ อิเม ปาปา, อยมิเมสํ วิเสเสน ปาโปติ ปापियो (ชโน)
(อ.ชน ท. เหล่านี้ ทั้งปวง เป็นบาป, อ.ชน นี้ เป็นบาป โดยเฉพาะ กว่า
ชน ท. เหล่านี้ เพราะเหตุนั้น อ.ชน นี้ ชื่อว่า ปาปิยะ)

สพฺเพ อิเม อปฺปา, อยมิเมสํ วิเสเสน อปฺโปติ กนฺนิโย (ชโน)
(อ.ชน ท. เหล่านี้ ทั้งปวง เป็นผู้น้อย, อ.ชน นี้ เป็นผู้น้อย โดยเฉพาะ
กว่าชน ท. เหล่านี้ เพราะเหตุนั้น อ.ชน นี้ ชื่อว่า กนฺนิยะ)

สพเพ อิเม ปสฏฐา, อยมิเมสํ วิเสเสน ปสฏฐโจิตติ เสยโย (ชโน)
(อ.ชน ท. เหล่านี้ เป็นผู้ประเสริฐ, อ.ชน นี้ เป็นผู้ประเสริฐ โดยเฉพาะ
กว่าชน ท. เหล่านี้ เพราะเหตุนั้น อ.ชน นี้ ชื่อว่า เสยยะ)

สพเพ อิเม วุฑฒา, อยมิเมสํ วิเสเสน วุฑฒโฒติ เชยโย (ชโน)
(อ.ชน ท. เหล่านี้ ทั้งปวง เป็นผู้เจริญ, อ.ชน นี้ เป็นผู้เจริญ โดยเฉพาะ
กว่าชน ท. เหล่านี้ เพราะเหตุนั้น อ.ชน นี้ ชื่อว่า เชยยะ)

ศัพท์ที่ลง อธิสฺสก ปัจจัย ปรากฎมีเฉพาะแต่ ปาปิยฺสสโก เป็น
บาปกว่า เท่านั้น

แบบฝึกหัดท้ายบท

๑. หีนฺตโร (ชโน) ลงปัจจัยอะไร ในตัทธิตไหน จงวิเคราะห์
๒. ปณฺีตฺตโร (ชโน) ลงปัจจัยอะไร ในตัทธิตไหน จงวิเคราะห์
๓. สุนฺทรตฺตโร (ชโน) ลงปัจจัยอะไร ในตัทธิตไหน จงวิเคราะห์
๔. วรตฺตโร (ชโน) ลงปัจจัยอะไร ในตัทธิตไหน จงวิเคราะห์
๕. ปาปิโย (ชโน) ลงปัจจัยอะไร ในตัทธิตไหน จงวิเคราะห์